

-Pamebhamε

"

– "Nimlɔɔ : 47 "su : "Zε "SU -Kwε 2017 "Su -bha 'sëédhε -mü "Gwεetaawo

WON -TAONG -MA 'GÜ 'SËÉDHÉ

Kwu" –mε -nu, -tiaandhö "pεpε 'ö 'kwa -kë =danwopö -mε
'ka, "iin 'ö =danwo -dhö -yö ka -kë, kwaa -bha "yuu bha.

Journal mensuel en
langue Dan (Yacouba)
pamebhamε =le réveilleur

Dhiang -wo -tiaandhe

'WON -TAONG -MA 'GÜ 'SËÉDHÉ

-Më 'ö -kë 'yö -dhε 'dhö- bha kö
'wön -taong -ma 'gü 'sëédhε -yö kë
kwa -de -wo -nu 'gü ? -Më 'ö -kë 'yö
'yaa 'to "kwi -wo waa- -wo "wεε -nu
woo doseng -bha? -Kwaa 'wön dö-
'ka =dhε "kwi -wo waa- -wo "wεε
-nu bha kë 'ö- wo =bhlëësü mε -nu
'yan 'gü "kpungtaa bha, -a -wön 'kun
'ö- -mε -nu -wa wo "gbu-, 'ö 'wo
=baa -a -nu -bha, 'yö -kë. =Ya kë
"dhü kö -yö -së kö 'mε 'ö "dhü -yö ö
-de gaa- pë 'kun -së, kö -a =bhlëë -yö
kë mε "wεε -nu "yan 'gü. 'Yaa yö -zë
-a 'ka, -wo 'bha 'yaa =bhlëësü kö -yö
ziö- 'ka -wo 'bha -ta. -Wo =gban -yö

doseng, -A -kë "dhü -sü 'gü, kö -dhε -
ya -bha kö 'kwa kwa -de -wo 'ö -kë
=Dan -wo 'ka bha, 'kwa baa- -bha kö
=bhlëë -yö kë- -bha. -Kwaa 'wön dö-
'ka =dhε 'mε 'ö 'yaa ö -de -wo pö, 'ö
mε "wεε -nu -wo nü 'ö- pö, kö -ya kë
-wo 'dhε 'ö bha, -a -bha =dhuëng 'ka,
kö -ya kë =dhεng -mε 'ka. -A -wön 'gü,
-kwa kwa wë slëë kwa -de -wo "piü.
-Kwa dö -a -ya -dhε waa- pö -dhε 'ka.
'Pë 'ö -kë 'ö 'sëédhε 'ö -kë
-Pamebhamε 'sëédhε 'ö ya, 'ö -kë 'yö
bha. -Yö kë -sü 'ka -wo =plε 'gü. "Maa
"sε, Gbiaan =gwinng- "sε waa- 'Siiploo
"sε, -a -nu -bha -bën -yö -ya -sü 'ka

"Gwεetaa -wo 'gü, 'yö -wo "pεpε 'ö
'Dannëng "sε 'gü, -a -nu -bha 'dhö
Blowo 'gü.

-Kwaa 'gü ma -së 'ka =dhε 'sëédhε
ya 'yii kë kë "dhü doseng kö 'kwa kwa
-dewo doseng nü- draan-. -Yö -kë 'pö
"dhü kö -yö kwa "yan "pu, -yö kwa
"tu "pu kö 'kwa 'wön -taong -nu ma,
kö 'kwa 'dho kë- 'wön -nu 'ö 'wo kë
sië =dεε "kpungtaa, -a 'gbε -dhε 'gü
tii, "kεε kö 'kwa 'wön 'gbε ma.

'Mε 'dhε 'ö 'wön 'bha 'dhö- -go kö
-ya pö yi -dhε 'ö -gban kwaa- =Dan
-wo "sε 'gü -wön -bha, yi -ya -sü 'ka
"Maadhε =dede =në- -bha.

Kwaa- =danwo pö "sε 'gü -wön

Kwaa- "Kodivuaa -sε ya 'wön 'ö bo -
a =slöw -sü 'ka, -tosea -wön 'bha -nu -wön -yö mε -kun -dedewo. -A -gen 'bha
-nu -ga 'ö yö: -dhekpaa yi =plε ya- "piü, "bü -wön =në =ya kë 'wön 'ka =dhε
=gban -dhε =gban 'gü. "büga -nu 'bhaa 'dhö 'zü.

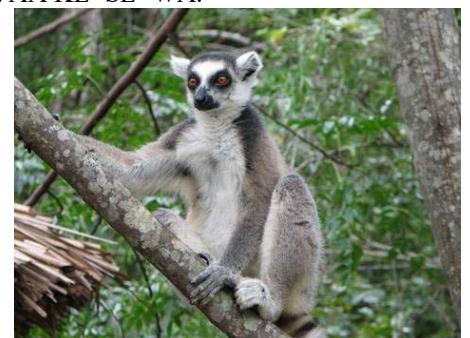
-a -kë "dhü -sü 'gü, "tüng -nu =gbaan 'go "glɔɔ. -bhöpë -wön -yö mε -nu -bha
=dedewo.

Kwumenu, -kwaa kë -së kö -yö kë -së -wa.

-ka kwaa 'në -naa -dhekpao "dhia -ga 'ö
'dho sië ya.

WI ZË -SÜ =NË =YA KË =NAO -
SLOO 'GÜ -PË =DEDE 'KA =DËË. -
KWAÄ KË -SË -WA.

wü suu =gban "dhiü yöö 'dho =naa bha -wa.

-A -kwɛ -kaɔng "sɔɔdhu ka "saɔplɛ (57) =nɛ 'õ kwa bha "kɔdivoa -sɛ 'õ -ya -de 'flɛ- 'gü -sü =slɔɔ. -A "tüng bha- 'gü kɔ "sɛgɔmɛ -blɛsü 'wo- Houfouet Boigni -kɛ bha =nɛ "sɛ -go "dhiü.

'Sëédhe 'õ "dhü bha, -a kɛ -sü zü -yö -bho -kwɛ "gblü =plɛ waa- õ ga do -naa 'ka. =Ya kɛ "dhü kɛ -a -kwɛ -yiisiö -naa nü 'õ ya. Kwaa- -dhɛng -nu 'õ 'wo -kɛ "Kwi "puu -nu 'ka, 'õ 'wo go "sɛgo 'õ 'wo- Dhuusi -kɛ -a 'gü, nng- 'ka, -yo -wo 'yɛnng- 'gü, 'yö- sɛennɛ -sü 'õ -kɛ 'su 'ka -yö -wo "Maadhö. Yë -sɛ 'õ "dhü bha, -a zü -yö -bho kwa dheebhang Daanmɛ -nu =nɛ- -ta. Daan -dhe -nu oo "Maa -dhe -nu oo, mɛ =gban kwa -bha 'wɔn -sɛ -mü. -yö kɛ ka "yaan =dhe, =naɔ -slɔɔ -sü 'yii do 'fɔyi yaa gbluu" -sü -bha. -a -wɔn 'gü, 'wɔn 'õ =gban -tmati ta -sü -bha bha, -ka -kwaa 'kun kwa faan 'ka. 'kɔ =dee 'bhaa- ta -sü -naa dɔ, -yö kɛ ü "yaan =dhe -wo 'wɔn =gban daan" =nɛ mɛ -ya wo. -a -gen -mü =dhe 'wɔn 'õ mɛ -ya =daan 'yö mɛ -kɔ kun. - tapɛ -ziaan 'õ -kɛ -tamati 'ka bha, -a

"dhɔɔ dɔ -sü 'yaa =gbao. -a -gen -mü =dhe -a 'dhɔ -mɛ -nu -wo -go wo "gbluu 'wo nu -a 'dhɔ -dhe 'gü 'bhladhɛ -nu =gban 'gü. =dhe 'õ "dhü n dheebhang -nu, -ka ka faan 'sü kɔ 'wɔn 'õ kɛwɔn 'ka 'kwaa- kɛ -a kɛ "tüng 'gü =niidadhe -nu kɛ "tüng -nu, -dhekpɔyi -nu, -kwɛ -nu -zɔn. ¹⁵ Kɔ -wo -ya dhang- 'gü -wo -dhe "pɔ "kpungtaa. 'Yö dho 'õ -kɛ "dhü. ¹⁶ -Kɔ 'õ -Zlaan -yö "bhü -pɛ -nu 'wo bha -a -nu "gblügblü =plɛ 'wo dhang- -bha bha- -nu -da 'ka 'yö bha. 'Yö- 'kpiisü 'õ -kɛ 'yɛ'Sëédhe, 'õ -wo kpö 'gbɛ, 'õ- 'dhe "dhü -a 'klɔɔ- 'dodo dho kɛ- 'gü: -kwa -gbeng. 'Yö "susɛni 'nɛ -nu -da 'pö

"kwi "su 'woo- 'utö -kɛ bha, -a =dhekpɔyi 7 =nɛ kwa -ya 'flëégüsü zuëniidadhe kɛ -yi 'ka kɔdivoa.

kö Atanna -bha -gasite -yö 'to kwab ha "sɛ ya- -ta "dhü kpaɔkpaɔdhö bha 'aa -yö kɛ. Kwa -bha "yuu bha.

L'orthographe DAN

Voici ce que nous pouvons utiliser pour savoir lire et écrire en langue dan.			ëë	"këë	daba	ü	'gü	intérieur
Les consonnes et les voyelles que vous ne voyez pas ici sont les mêmes qu' en français.			ën	'kën	rassasier	üü	"güü	amère
Attention:			ëën	=klëën	entourer	ün	=blün	miette
1. c, h, j, qu et x n'existent pas en dan.			ea	"kpɛa	sec	üün	glüün	rouler
2. r ne se trouve jamais au début d'un mot.			ean	gɛan"	scorpion	ü	"gü	brûler
Voici le reste de l' alphabet :			gw	-gwë	caillou	üü	"bhüü	tarir
Lettres	Exemple	Traduction	in	"bin	fleur	u	"tu	oreille
Aa	"kaa	gale	iin	"iin	ou	uu	"tuu	sauce
An	"gan	tirer	ɪ	"wɪ	parler	-Wo 'dho -kɔ (Les tons)		
Aan	saan	cadeau	u	"gbu-	fort			
aɔ	kaɔ	perdrix	kw	=kwaa	main gauche	très haut	"dhü	arbre
aɔn	'daɔn-	araignée	ng	gbeng	nuit	haut	'kɔ	maison
bh	-bho	cabris	oo	-zoo	chenille	moyen	dɛ	père
dh	dhe	mère	ɔ	'pɔ	credit	bas	=zɛ	termite
ee	=wee	sel	ɔn	"yɔn	huile	très bas	-dhɔ	amour
ɛ	"pɛ	déchirer	ɔɔn	=yɔɔn	sang	très haut + très bas	"klang-	singe
ɛɛ	=wɛɛ	moquerie	ö	pö	dire	haut + très bas	'yɛnng-	soleil
en	-gen	pied	öö	töö	panier	moyen + très bas	saa-	savon
ɛɛn	=gblɛɛn	long	u	"su	lune	bas + très bas	=göö-	iroko
ë	pɛ	chose	un	bun	tombeau	moyen + très haut	gean"	scorpion
			uun	=yuun	asticot	moyen + haut	kpuu'	souche

‘Wɔn ‘ö -gban “kpuntaadhe -wɔn -bha =dɛɛ

'Wɔn -sɛ 'ö kɛ Flangsɛ -sɛ 'gü
"tüng ya- 'gü yö -mu -ko -yɛ
Flangsɛ -sɛ -godhiüme -dee -
bha -sü 'ka. 'wɔn 'kpüi- 'ö "dhü
bha kö- 'wɔn

'ö

Kokodi -dhe 'gü, =nɛ -a -nu -
ta. =Klan- -nu bha 'yö me do -
yö 'wɛɛ- kɛng do (500 frs) bho,
'yö- -naa =klang- -go -me -nu
bha 'me 'ö "dhü 'ö 'wɛɛ- "gblü
do (5000 frs) bho. -Wa zü -
bho "dhü "kwi -a "su 'ö -ziö 'ö
'wo Mars -kɛ, 'ö 'kwa- -dhe
'Dannɛng -wo 'gü << -Zaka -

ya bho >> bha- 'gü. 'Wɛɛ- 'dhe
'ö -waa =sɔɔ =kö -ya kɛ
"miliɔng -yaaga waa- 'wɛɛ-
"gblü kɛng do ö -ko =ple.
=Klang- -go -me -nu waa- woo-
=klang- "dhiü 'nɛ -nu bha -wa -
kɛ "dhü kö guvɛenöma -yö "kan
'nɛ 'bha wo ö -ta. -A -dhe -ya
-bha

=dhe yö =nɛ -a -bha yɛ 'dhö -
mü 'nu. Kwa -wo -ya 'gü do
'yö 'kwa =klang- -nu bha -a -nu
nuwɛɛ -dede bho. Atanna -ya -
nu -koowɔn dhi. -A -gen -mü
=dhe 'ö gun -bleɛsü =ya
kɛ =dhe -ko 'ö bha- 'dhö kö- -
nu =klang- kɛ -dhe 'yaa -

tiaandhe, pɛ see- =nɛ 'ö 'wo-
wo, 'ko =nɛ 'ö 'wo- zɛ 'yö me
'dhö ga, 'ö =bhlɛɛ 'yaa -ya
=klang- -go -me -nu oo,
didhetɛɛ -nu oo, -a -nu -bha
=klang- "kwanngdhe "gblügblü
-nu bha, -a -nu 'gü. =Ya kɛ
"dhü kögen -dee -sɛ =nɛ kwaa-
'nɛ -nu 'wo- sü bha.

=Ya 'go mü =klang-
"kwanngdhe bha, -a 'dhe 'ö
-Buakɛɛ -a dhi -dee "pu -dhe
'yaa =gblɛɛn 'zü. -Zianwo
=minisü 'ö -kɛ naɔ -yö me

Kpɔngtaadhe -wɔn

bha =minisü 'ka kwa -go
"sɛ 'ö ya 'gü, 'ö 'wo- -dhe
Soro Giyɔngmö, -yö
"miliɔng "saɔdo (6.000.000)
nu -sü 'ka kö klang-
"kwanngdhe -dhe 'ö -
Buakɛɛ bha, -a -dhe -nu 'ö
'wo see- -sü 'ka -wa -nu -
pɛ kɛ- 'gü.

-dhöng kpö -zuö -me -nu "gblügblü 'wo; "kpuntaa, -a me do
=nɛ'wo- -dhe NEMAA. -yö -go BLEZIDHÖ, "kɛɛ 'yö 'FLANNsÜ -nu 'wo- "piü 'wo- 'sü kö -ya -naa -dhöng kpö -zuö . 'bha
'ö =klang- 'gblügblü -nu 'ö 'wo Niveesite waa- -naa =klang- -gɔme -nu -wa -da 'gü yö =nɛ. =Dhe 'ö woo -dede 'wo 'yaannu,
'ö 'wo wo -zo gɔn, 'yö 'wo pö =dhe 'ö -kɛ =dhe woo- =klang- -ko -nu, 'sɛɛdhe -wo pö -dhe 'ö -kɛ =dhe 'sɛɛdhe -yö -gun yöö
kɛ 'nu mü, kö -wa =loo mü -wo 'yaannu -wa -nu -wo pö bha, -a pɛ =gbaan kɛ zii, 'me 'ö yöö do -a -nu -gbangɔ kö -dhe -nu 'ö
'wo bha -wo -pɛ kɛ, 'yaa 'dhö, 'yö woo -dede 'wo wo -ko -da 'wɔn bha- 'gü. -A zü -yö -bho =klang- 'dhe -nu 'ö 'wo =klang-
-kɛ Niveesite -dhe 'dhe

Dhusi -me -nu -bha sɔ "yan =nɛ.

Nemaa, -dhengkpö -zuö -me 'ö- =saa 'dhö 'pkii- "kpuntaa (222,000,000ɛ)

Do 'ö 'kwa wo =dɛɛ, "kpungtaa, "peen 'dhe -nu 'ö
-dhe =gban "pepe 'wo -kɛ =Dhamlɛɛkɛɛn "sɛ
'gü "kpungtaa, 'wɔn 'ö -
gban -ya -de 'flɛɛ- 'gü -sü
-bha, 'wɔn -nu -kɛ -ta "puu
'ka -sü -bha, -a -nu =sɔɔ
-sü =ya kɛ "gbü-. -A -kɛ
"dhü-sü bha- 'gü,
-sü waa- 'wɔn -nu -kɛ -ta

"puu 'ka -sü bha, -a -nu
-wɔn -yö kɛ -sü 'ka "gbü-
-a -nu 'gü. Kɛ -ko yaa- -nu,
-gblü -nu 'wɔn -nu 'ö 'wo
"se -nu dho =taama =nɛ
'ö -wa 'sɔ. -A -kɛ "dhü-sü -
wɔn 'gü, -yö -sɛ kö 'me 'ö

-yö 'pɛ 'ö me =gban -
bha 'ka -a -wɔn 'kun "gbü-
'Ya 'dho- kɛ- yöö doseng ö
bha pɛ 'ka. 'yö Emanuedhö
Maklɔn -ya pö 'pɛ 'ö nu siɛ
=dɛɛ 'ko -san, -gblü,
"ninaa, 'wɔn yaa suu
=gban -suu 'ka, yö bha, ö -

-Tiaandhe "pɛpɛ, 'me 'bha- -ya -a ziödhɛ bha 'yö- kun -a "tüng =dede 'gü.

dho 'ko zɛ -ang 'ka kɔ flɛɛ-
bhodhe -yɔ kɛ -dhe = gban
'gü. -Yakwɛɛ- 'kpii- 'ö kɛ -
kɛ "dhü =mlɛkɛɛn "sɛ 'gü
bha, =minitrɛ 'ö -kɛ dhebɛ

'ka kwaa- 'Kɔdivuaa -sɛ ya
'gü, 'ö yɔ nü 'kɔdhi 'gü -wɔn
-nu, dhebɛ -nu -wɔn, 'nɛ -
nu -wɔn-nu, 'wo -gban -
a -bha bha, -yɔ -gun -a -ta
waa- ö -dɔ -bha -nu 'ö 'wo -

kɛ dhebɛ -nu 'ka, -a -nu
=gban -wo kɛ -dho'Kwa- pö
"dhü kɔ kwa- -pö =dhe -a -
dhe -ya -bha kɔ kwaa- 'nɛ
dhebɛ -nu, kwa dheebhang
dhebɛ -nu, kwaa- dhebɛ -nu,

-a -nu -dho -yɔ kwa kɛ
kɔ 'kwa- -nu -wɔn 'kun
"gbu-, 'kwa dɔ -a -nu -gban -
gɔ yi =gban "pɛpɛ ka kwaa- -
tosɛa 'gü

-sɛ 'ö bha, -a -dheɛ -bha kɔ mɛ "pɛpɛ 'kwa bheɛ" -a wɔn 'gü =dedewo kɔ Atanna -bha -kɔ -yɔ kɛ- -ta.

-yɔ kɛ kwa "yaan =dhe "sɛ

- "Gwüŋg: Ma nɛ 'a- pö ziaan -yɔ ya, "kɛɛ -kaa ma -sɛ, 'mii kɛ- pö -yɔ ziö n
= gwinng

Kesse Daniel

- "Yu
- WɔN:

'kɔdhi "bin =plɛ ya -a -nu -
ga -sɛ -dede 'ka. -Wo -bhɔ
wo 'kwɛɛ-, "kɛɛ -a -nu

sɔŋg 'yaa dɔ, ü -kɔ "yɛ ü -
bhaa -bha.

Otɛdhö 'kɔdhi 'ö ya, gbeng dɔ "mliion dɔ
Waa "glü -kaɔŋg =plɛ 1,100,000 Frs.

Otɛdhö 'kɔdhi 'ö ya, gbeng dɔ "mliion dɔ
Waa "glü -yaaga 1,015,000 Frs

-ka ka -bhaa 'kɔdhi 'ka =mɔɔ- -bha 'ka- =saabho pö yi dhe kɔ 'yi- -ya ka -gɔ.

Kpaan josephine

'Ö GO 'MÜ,

Gɔndɛ 'nɛ dɔ 'bha bha 'yɔ -gban =gee -gɔ. -Kpo 'ö 'wo- wo
"dheɛdhö, 'yɔ- pö yöö "yɛdhe kɛ "siɛɛ- 'ka mɛ -nu "yan

"dhiü "dheɛdhö 'mü kɔ mɛ -nu -wa pö ö "gbu-. -Aga kɔ =gee
bha =ya ö -kɔ ziö- -bha -bleɛ 'gü, kɔ -yaa gɛn "kan, -yaa lɔɔ =ya

ö -gen yö- -ta. "Kaa 'ö 'me bha -a zü -bha, -yaa zü kë tii 'ka nü yöö -a -gblæn 'kpö -ee ? =Gee =de 'pö yaa- "piü '
=ni. -A "dhiü -zian nü 'ö yöö ö -kə kpa- -ta, "iin -a zü kpö

Kessegbeu Mongnan

'Ka ka bo 'sëëdhë ya- -wo pö -sü 'ka, 'wən 'bha =ya kë ka -gə kö 'ka pö yi -dhë, -ka 'sëëdhë kë kö 'ka bə. Yii- 'dresü =në : www.pamebham.info
'Ka dho -kpan -a "dhəw -bha -bha 'me 'ö- -nu"piü "Maadhö, -Ang -bha tiotioo "nimləw =në "ZëEmanueldhö 07-17-19-38, -KPAAN Zozefinö 08-89-17-18
waa -GAMA Ubeë 09-78-19-98.
Ka -mən -a -bha 'pö 'ka Mail bə yi -dhë : zeh_emmanuel@yahoo.com

